



NIVALAN KAUPUNKI

**Koululaisten
iltapäivätoiminnan
toimintasuunnitelma
1.8.2025**



Iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

1. Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koskeva säännös sisältyy perusopetuslakiin (48 § a-48 f) ja toiminta pohjautuu perusopetuksen arvopohjaan. Keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea perhettä ja koulua kasvatustehtävässä.

Tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitansa vastaavaa ohjattua, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen. Toiminnan edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä.

2. Sisällölliset painopistealueet ja suunnittelun periaatteet

Nivalan kaupungissa koululaisten iltapäivätoiminta kuuluu hallintosäännön mukaan opetuslautakunnan tehtäväkenttään. Toiminnan järjestämisessä noudatetaan tämä suunnitelman lisäksi toimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja Opetushallituksen määräyksiä (Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 01/011/2011, päivitetty 13.2.2015 muutosmääräys) sekä koulukohtaisia ohjeistuksia.

3. Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat

Toimintaa järjestetään koulun omissa tiloissa. Toimintaan tarkoitettujen tilojen ja välineiden tulee olla turvallisia eikä lapsi saa joutua väkivallan tai muun kiusaamisen kohteeksi. Toimijat vastaavat tilojen riittävydestä, siisteydestä ja hygieniasta.

Nivalan kaupunki järjestää toimintaa 1. ja 2.-luokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille enintään 760 tuntia koulun työvuoden aikana iltapäivisin klo 12.00-16.30 koulun työvuoden aikana lukuun ottamatta koulun loma-aikoja. Iltapäivätoimintaa järjestetään koululla, jos vähintään 8 paikkaa tulee täyteen. Puoliviikkoinen lasketaan puoleksi paikaksi.

Kaupunki päättää toiminnasta ja sen rahoitukseen varatusta määrärahasta talousarviossaan. Kaupunki vastaa kerho-ohjaajien palkoista, vakuutuksista, välipalasta sekä toiminta- ja askartelutarvikkeiden hankinnasta. Toimintaan tulevan valtionrahoituksen ja kaupungin osoittamien määrärahojen lisäksi toimintaa rahoitetaan huoltajilta perittävillä opetuslautakunnan vahvistamilla toimintamaksuilla. (Iltapäivätoiminnan maksu 1.8.2025 on 100 €/kk.) Huoltajat voivat hakea maksuhuojennuksia toimeentulotuen puitteissa tai lastensuojelun tukipalveluista annetun lain nojalla.

Haku aika toimintaan on keväisin. Paikkaa haetaan lukuvuodeksi kerrallaan. Olettaessa lapsia toimintaan heihin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Päätökset lasten hyväksymisestä toimintaan tekee hallintosäännössä mainittu viranhaltija. Irtisanoutuminen tehtävä kirjallisesti (sähköposti käy) ja tulee voimaan irtisanoutumista seuraavan kuukauden viimeinen päivä. Jos lapsen omalla koululla ei toimintaa järjestetä, huoltaja voi hakea paikkaa sellaisesta koulusta, missä paikkoja on vapaana. Tällöin huoltajat järjestävät itse lapselleen kuljetuksen ja vastaavat itse kuljetuskustannuksista. Nivalan kaupunki ei järjestä koulukuljetuksia aamu- tai iltapäivätoiminnan vuoksi.

Iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa ja lapsimäärä huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Pohjakoulutuksen on toisen asteen tai amk-tutkinto esim. koulunkäynninohjaaja, iltapäivätoiminnanohjaaja, lähihoitaja suuntautumisalana lapset ja nuoret. Ohjaajilta pyydetään nähtäväksi hyväksyttävä rikosrekisteriote. Jos toimintaan osallistuu enemmän kuin 20 lasta, on kerho-ohjaajan lisäksi toinen työntekijä. Ryhmäkokoon vaikuttaa lasten erityiset kehitykseen tai terveyteen liittyvät tarpeet ja lasten päivittäiseen toimintaan osallistumisen tuntimäärät. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana.

Toimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan vaihteleva ja monipuolien välipala osana toimintaa Tarjoilussa noudatetaan elintarvikkeiden käsittelystä ja omavalvonnasta annettuja määräyksiä.

Ohjaajalla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen ryhmän jäsenenä. Toiminnassa noudatetaan koulukohtaisia sääntöjä. Turvallisuustekijät huomioidaan toiminnan säännöistä ja rajoista sovittaessa. Jokainen ryhmä laatii toiminnan alkaessa **oman turvallisuusohjeistuksensa**. Toimintapisteissä tulee olla saatavilla ensiaputarvikkeet. Tapaturman sattuessa vanhempia informoidaan tapahtumasta tilanteen vaatimalla tavalla. Toimintaan osallistuvat lapset on vakuutettu kunnan toimesta.

Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon lasten tarpeet ja omat toiveet.

Lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan

Itsetunnon kannata on tärkeää, että toiminnassa korostetaan osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia. Toiminnan tarjoamien toverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Ohjaajat huolehtivat siitä, ettei kukaan jää yksin. Toiminnassa varataan aikaa koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen, mutta koulutehtävistä vastaavat aina vanhemmat. Ohjatun toiminnan lisäksi lapsilla tulee olla mahdollisuus omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon. Sisältöjä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomioita leikkiin, luovaan toimintaan, myönteisiin elämyksiin ja -lapsen kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, kädentaitoihin ja arkiaskareisiin. Toiminnassa pyritään päivittäiseen liikuntaan ja ulkoiluun.

Koulun rehtori valvoo, ohjaa ja koordinoi toimintaa. Tehtäviin kuuluu yhteyksien pitäminen ja informaation välittäminen eri tahoille ja vuosittaisen **toimintasuunnitelman ja -kertomuksen** laatiminen ohjaajien apuna.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Järjestäjällä on oltava ajantasaiset yhteystiedot koteihin. Toimintakauden alkaessa lapsi vanhempineen kutsutaan tutustumaan toimintaan. Samalla sovitaan yhteydenpidon käytänteet. Erillisiä vanhempainiltoja ei järjestetä, vaan henkilöstö on tarvittaessa mukaan koulun vanhempainilloissa. Huolenaiheista keskustellaan heti huolen herättyä vanhempien kanssa. Kun lapsen tai perheen tilanne sitä edellyttää, voidaan lasta tukea moniammatillisen yhteistyön avulla.

Toiminta tukee koulun kasvatustyötä. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon. Tiedottamisesta vastaa luokanopettaja omalta osaltaan ja iltapäivätoiminnan ohjaaja omalta osaltaan. Toiminnasta tiedotetaan Nilvan kaupungin internetsivuilla sekä Wilma-viesteillä. Yhteisten välineiden ja tilojen käytöstä sovitaan toimipisteissä.

Ohjaajia koskee yleinen salassapitovelvollisuus. Lasta koskevia salassa pidettäviä henkilötietoja saavat käsitellä vain ne, joilla tieto kuuluu olla. Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa iltapäivätoimintaan toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot, muutoin tietojen ilmaiseminen ja asiakirjan luovuttaminen on mahdollista vain huoltajan yksilöidyn suostumuksen perusteella. Henkilötietoja käsitellään ja säilytetään asianmukaisella tavalla (lukolliset kaapit/arkistot, sähköiset järjestelmät).

Toimialojen kanssa tehdään yhteistyötä mm. hakkeiden ja tapahtumien osalta. Verkostoyhteistyötä kukin ohjaaja tekee omien kontaktiensa kautta. Mukana voivat olla mm. kulttuuri-, kirjasto- nuoriso- ja liikuntapalvelut sekä vanhempainyhdistykset, liikuntaseurat, eläkeläisjärjestöt, seurakunta ja yksityisten yrittäjien edustajat ovat tervetulleita yhteistyökumppaneita.

Järjestäjän tulee arvioida toimintaa sekä osallistua tarvittaessa ulkopuoliseen arviointiin. Henkilöstön työhön sisältyy oman työn suunnittelu ja arviointi. Ohjaajat keräävät toimintakauden aikana suoraa asiakaspalautetta sekä toimintaan osallistuvilta lapsilta että heidän vanhemmiltaan kerhopäiväkirjoihin. Ohjaajat kokoavat tiedot toimintakertomukseen.

Palautetta saadaan suoraan lapsilta ja perheiltä. Ohjaajat käyvät päivittäisiä keskusteluita, joissa palautteita myös käydään läpi. Tarvittaessa osallistutaan ulkopuoliseen arviointiin. Osallistujamääriä seurataan ja tilastoidaan lakisääteisesti mm. Opetushallitukselle.

Nivalan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset turvallisuusohjeet

Koulu voi tehdä omia täydennyksiä.

Jokainen työntekijä on ilmoitusvelvollinen epäkohdista / vaaratilanteista. Ilmoitus tehdään ensisijaisesti esihenkilölle ja akuutissa tilanteessa toimijataholle esim. kiinteistövalvontaan, tilapalveluille tai ruokahuollolle. Epäkohdan korjaus tulee tarkistaa jälkepäin.

Työturvallisuuslain mukaiset ohjeet on huomioitava annettaessa turvallisuusohjeita.

Ongelmatilanteiden ratkaisuketju on: henkilökunta - toiminnan vastuuhenkilö-rehtori-sivistysjohtaja-opetuslautakunta-kaupunginhallitus-kaupunginvaltuusto.

Iltapäivätoimintaa eivät sido ryhmäsäädökset. On kuitenkin tarkoituksenmukaista, että yksi ohjaaja vastaisi samanaikaisesti vastata korkeintaan 20 lapsesta. Työvuorojärjestelyillä otetaan huomioon henkilöstön määrä suhteessa ohjaustehtäviin. Tarvittaessa retki- tai erityistilanteessa voidaan ryhmään pyytää avuksi muita aikuisia. Arkitilanteista poikkeava tilanne, esim. retkikohteen turvallisuus ja lapsen käyttäytyminen uudessa tilanteessa tulee ottaa huomioon ennen retkeä. Retkikäyttäytyminen ja säännöt sovitaan tarkasti niin aikuisten kesken kuin ryhmänkin kanssa.

Lapsen iltapäivätoimintaan tulosta ja lähdöstä keskustellaan lapsen huoltajien kanssa. Tällöin kerrotaan, miten vastuu siirtyy järjestäjältä vanhemmalle. Lapsi voi tulla ja lähteä iltapäivätoiminnasta yksin, mikäli hänellä on siihen edellytyksiä, kulkureitti on turvallinen ja huoltaja on siihen suostunut. Huoltaja voi edellyttää, että lapsi luovutetaan vain huoltajalle tai muulle ennalta sovitulle hakijalle.

1. Lapsen turvallisuuden varmentaminen

- henkilöstö varmentaa päivittäin sisätilojen turvallisuuden
- rajat ja säännöt ovat ikätasoiset, selkeät ja yhteiset
- henkilöstöllä on yhteiset pelisäännöt
- henkilöstö huolehtii terveellisestä, turvallisesta ja tasapainoisesta fyysisestä ja psyykkisestä ympäristöstä, jossa voi leikkiä ja toimia monipuolisesti
- henkilökunnan henkilökohtaiset matkapuhelimet säilytetään työaikana sosiaalityötiloissa ja niitä voi käyttää taukojen aikana

2. Vastuun siirtäminen työntekijältä toiselle

- kun työntekijä poistuu ryhmästä, tulee hänen sopia vastuun siirtymisestä ryhmän muille työntekijöille
- Kun ryhmää jaetaan pienryhmätilanteisiin, on kullekin pienryhmälle määriteltävä vastuutyöntekijä. Mikäli yksi henkilö vastaa useammasta pienryhmästä, tulee toiminta olla siten suunniteltu, että vastuunkanto on mahdollista.

3. Vastuun siirtäminen työntekijältä huoltajalle

- Mikäli huoltaja hakee lapsen iltapäivätoiminnasta, vastuu lapsesta siirtyy huoltajalle silloin, kun kontakti työntekijään on otettu.
- Työntekijä huolehtii siitä, että huoltaja vastaa lapsestaan samalla, kun keskustelee päivän kulumisia jne. työntekijän kanssa. Päivittäinen yhteydenpito ei voi kestää kauan. Tarvittaessa tulee vanhemman kanssa sopia keskustelu-aika esimerkiksi seuraavaksi iltapäiväksi. Työntekijä huolehtii siitä, että vanhempien kanssa käytävän ennalta sovitun keskustelun ajan vastuu lapsiryhmästä on selkeästi siirretty muulle henkilökunnalle.

4. Siisteys ja viihtyvyys

- jokainen työntekijä vastaa osaltaan siitä, että lasten käyttöön annetut välineet ja materiaalit ovat ehjiä ja muutenkin turvallisia
- yleisestä siisteydestä vastaavat toiminnan aikuiset yhdessä lasten kanssa

5. Ulkoilun tarkoitus ja tavoitteet

- Ulkoilun tarkoitus on tuottaa iloa, virkistystä ja elämyksiä. Samalla kehittyvät lapsen fyysiset ja motoriset taidot
- Tärkeää on tukea lapsen luontaista liikkumisen halua. Lapselle tarjotaan mahdollisuuksia monipuoliseen liikuntaan päivittäin.
- kasvattaja mahdollistaa arkiliikkumisen, esim. kävely, juoksu, kiipeily
- kasvattaja huolehtii, että välineet vastaavat lapsen kehitystasoa sekä ulko- että sisäliikunnassa, liikkuminen on turvallista (esim. kypärän käyttö luistellessa)
- ulkoilussa voi purkaa ylimääräistä energiaa, kehittää sosiaalisia taitoja, saada mallia vertaisryhmältä, kokeilla omia rajoja ja uskallusta sekä toteuttaa omaehtoista vapaata leikkiä

6. Lapsen turvallisuuden varmentaminen

- tarvittaessa jokainen työntekijä on lasten käytettävissä kaikissa tilanteissa
- ulkoilutilanteissa työntekijän rooli painottuu lapsiryhmän tarkkailemiseen ja valvomiseen
- työntekijät sopivat toimintatavan, jonka avulla varmistetaan, että kaikki tietävät keitä lapsia pihalla on
- työntekijän harkinnan ja tai yhteisten sopimusten mukaan kiellettyä on kaikki, millä voi aiheuttaa vaaraa / vahinkoa itselle tai toiselle
- Pihalla olevien työntekijöiden tulee valvoa koko piha-aluetta. Lapsia ei saa päästää leikkimään piha-alueen ulkopuolelle.

7. Vastuun siirtäminen työntekijältä toiselle

- kun työntekijä poistuu, hän sanallisesti siirtää vastuun paikalle jäävälle

8. Siisteys ja viihtyvyys

- pihan turvallisuudesta huolehtiminen ja turvallisuuspuutteista ilmoittaminen on työntekijän vastuulla
- työntekijän tulee myös huolehtia siitä, että lapset käyttävät leluja ja välineitä niiden käyttötaroituksen mukaisesti
- työntekijät ja lapset huolehtivat yhteisvastuullisesti ulkotilojen siisteydestä

9. Erityistä muuta huomioitavaa

- jokainen toimintaryhmä sopii yhdessä säännöt, jotka koskevat ulkovälineiden käyttöä, liikuntatelineiden ja keinujen käyttöä, käyttäytymistä ulkovarastossa ja aitojen läheisyydessä